

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

จัดทำโดย
สำนักงานเกษตรอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบของศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร (ศพก.) ของอำเภอชุมพวง ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากประธานและคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรของตำบลตลาดไทร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอชุมพวง และเกษตรกรเคยมาใช้บริการศูนย์ จึงต้องรู้ความรูของการบริหารจัดการศูนย์ และการมีส่วนพัฒนาชุมชนโดยใช้ศูนย์เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร ให้กับหน่วยงานทั้งในสถานศึกษา หน่วยงานราชการ หวังว่ารายงานผลการถอดบทเรียนเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ท่านได้เป็นอย่างดี

สำนักงานเกษตรอำเภอชุมพวง

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกร	๔
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรตำบลลาดไทร	๔
๑. สินค้าหลัก	๔
๒. แปลงเรียนรู้	๔
๓. ฐานเรียนรู้	๕
๔. หลักสูตรการเรียนรู้	๗
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบ	๙
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร (ศพก.)	
๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ	๙
๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับผลต่อการทำอาชีพเกษตร	๑๑
๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์	๑๒
๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก.เชิงประจักษ์	๑๓
๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน	๑๔
ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน	๑๕
ภาคผนวก	

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

ข้อมูล ณ วันที่ ๘ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางดวงจันทร์ จำปามูล

๒. เลขประจำตัวประชาชน

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๓๘ หมู่ ๖ ต.ตลาดไทร อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา

โทรศัพท์ ๐๘๑ ๐๗๔๒๓๘๔๓

ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๖

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๖)

สถาบันการศึกษา

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๒๐๐,๐๐๐.. บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก สมุนไพรและแปรรูป

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. แปลงข้าวระยะเฝ้า

๒. ธนาคารสมุนไพรและโรงเรือนสมุนไพร

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๖ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. การใช้น้ำอย่างประหยัดและรู้คุณค่า

๒. การผลิตเศรษฐกิจพอเพียง

๓. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

๔. ด้านปศุสัตว์และประมง

๕. รู้เรื่องสมุนไพร

๖. การแปรรูปสินค้าเกษตร

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์

๒. รู้เรื่องสมุนไพร

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

๒. การแปรรูปสินค้าเกษตร

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตข้าวระยะเฝ้า

๒. การปศุสัตว์และประมง

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนำจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

รู้เรื่องสมุนไพร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่ออนุรักษ์พันธุ์สมุนไพรไทยที่หายากและใกล้สูญพันธุ์

๒. เพื่อเป็นแหล่งสมุนไพรในการใช้รักษาสุขภาพ

๓. เพื่อเป็นแหล่งกระจายพันธุ์สมุนไพรให้ชุมชน

เนื้อหาในหลักสูตร

๑. เรียนรู้สมุนไพร

๒. สรรพคุณสมุนไพร

๓. ปลูกและดูแลรักษา

๔. การแปรรูป

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นรูปธรรม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

๑. ร่วมประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่และศพก. จังหวัดนครราชสีมา

การประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่และศพก. จะดำเนินการประชุมเป็นประจำ โดยกำหนดการประชุมจำนวน ๔ ครั้ง/ปี มีการประชุมแบบสลับสถานที่ประชุม เพื่อเยี่ยมชมและเป็นการกำลังใจให้กับศพก.และแปลงใหญ่ของอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา การประชุมแต่ละครั้งจะเป็นการแจ้งข้อมูลข่าวสารของคณะกรรมการในระดับจังหวัด และมีการวางแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการระดับจังหวัดโดยให้ประธานแปลงใหญ่และประธานศพก.ระดับอำเภอเสนอแนวทางการปฏิบัติบูรณาการของหน่วยงานในแต่ละอำเภอ นำมาจัดทำแผนของจังหวัด

๒. ร่วมประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่และศพก. อำเภอชุมพวง

ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่และศพก. อำเภอชุมพวง กำหนดประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่และศพก.ระดับอำเภอ จำนวน ๔ ครั้ง/ปี เชิญประธานแปลงใหญ่ทุกแปลงและศพก.หลัก ศพก.เครือข่ายทุกศพก. รวมแล้วจำนวน ๑๙ คน การประชุมจะแจ้งข่าวสารจากจังหวัดนครราชสีมา โดยมีประธานแปลงใหญ่ และศพก.ระดับอำเภอเป็นผู้ดำเนินการประชุม สอบถาม เสนอแนะ ในการจัดแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การวางแผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศพก. ตำบลตลาดไทร มีหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้ามีบทบาทในการขับเคลื่อนการถ่ายทอดความรู้ของศูนย์ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่อำเภอชุมพวง

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจของศูนย์คือ ได้รับโอกาสในการเข้าร่วมอบรม ศึกษา ดูงาน และเรียนรู้กับสิ่งใหม่ๆ ที่ได้รับรู้มาแล้วก็นำมาพัฒนาผลผลิตของเรา ให้ประสบผลสำเร็จอย่างที่เรียนรู้มา และจะไม่ยอมหยุดพัฒนา จะพัฒนาตัวเองและศูนย์ไปตลอด

๑) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ไม่มีความถนัดในการใช้เทคโนโลยี เมื่อได้รับความรู้หรือเรียนรู้มาแล้ว การปฏิบัติจะช้า แต่ก็ไม่เกินความสามารถในการทำเข้าเข้าใจของตนเอง และพัฒนาตนเองจนสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในศูนย์ได้

๑.๑ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การอนุรักษ์และขยายพันธุ์สมุนไพรร่วมกับบริษัทโด

จัดทำธนาคารสมุนไพรร่วมกับบริษัทโด เพื่อการอนุรักษ์ ขยายพันธุ์สมุนไพรร่วมกับบริษัทโด

๒. โรงเรือนอัจฉริยะ

จังหวัดนครราชสีมาได้มอบโรงเรือนอัจฉริยะให้กับศพก.ตำลาคไทร จำนวน ๑ โรง เพื่อลดปัญหาน้ำอากาศในการผลิตสมุนไพรร่วมกับบริษัทโด

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. การอนุรักษ์และขยายพันธุ์สมุนไพรร่วมกับบริษัทโด จัดตั้งธนาคารสมุนไพรร่วมกับบริษัทโด

- รวบรวมพันธุ์ และมีรหัสหมายเลขของแต่ละชนิด
- สังเกตการเจริญเติบโตของสมุนไพรร่วมกับบริษัทโด โดยการจดบันทึก
- มีการดองสมุนไพรร่วมกับบริษัทโด เพื่อการเรียนรู้การสมุนไพรร่วมกับบริษัทโด

๒. โรงเรือนอัจฉริยะ

- เรียนรู้การเปิดระบบใช้ในงานโรงเรือน
- คัดเลือกสมุนไพรร่วมกับบริษัทโดจากธนาคารสมุนไพรร่วมกับบริษัทโดที่หายากและต้องการขยายพันธุ์ นำมาปลูกและเพาะพันธุ์ในโรงเรือน

โรงเรือน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การขยายพันธุ์สมุนไพรมะเขือเทศ และกุหลาบ

๑. คัดเลือกพันธุ์สมุนไพรมะเขือเทศในธนาคารสมุนไพรมะเขือเทศ แล้วนำไปดูแลต่อในโรงเรือน

๒. ดูแลและรักษาสมุนไพรมะเขือเทศ โดยใช้โรงเรือนอัจฉริยะควบคุมสภาพภูมิอากาศ โรคแมลง เพื่อให้สมุนไพรมะเขือเทศเติบโตได้ดี

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)ผักหวาน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓)สมุนไพรมะเขือเทศ..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลานิล..... จำนวน.....๒.....(บ่อ)

๒.๒)ปลาตะเพียน..... จำนวน.....๒.....(บ่อ)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)โค..... จำนวน.....๓.....(ตัว)

๓.๒)ไก่บ้าน..... จำนวน.....๕๐.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)แปรรูปสมุนไพรมะเขือเทศ..... จำนวน.....๑๕๐๐.....(ขวด)

๔.๒)แปรรูปข้าว..... จำนวน.....๕๐๐.....(กิโลกรัม)

๔.๓)แปรรูปผักหวาน..... จำนวน.....๒๐๐.....(กิโลกรัม)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าแปรรูปสมุนไพร มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) พิมเสน	เป็นเงิน.....๑,๔๐๐.....บาท/กก.
๑.๒) เมนทอล	เป็นเงิน.....๑,๕๐๐.....บาท/กก.
๑.๓) การบูร	เป็นเงิน.....๑,๐๐๐.....บาท/กก.
๑.๔) น้ำมันระกำ	เป็นเงิน.....๒๕๐.....บาท/ขวด
๑.๕) น้ำมันแก้ว	เป็นเงิน.....๑๕๐.....บาท/ขวด
๑.๖) วาสลีน	เป็นเงิน..... ๗๕.....บาท/กก.
๑.๗) พาราฟิน	เป็นเงิน..... ๗๕.....บาท/กก.
๑.๘) น้ำมันยูคาลิปตัส	เป็นเงิน..... ๘๐๐.....บาท/ปอนด์
รวมต้นทุนการผลิต ๕,๒๕๐ บาท/ครั้ง	
รายได้ ๘,๐๐๐ บาท/ครั้ง	

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ต้นกล้าสมุนไพร ,แปรรูปสมุนไพร

เฉลี่ยรายได้วันละ..๓๐๐...บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ..ต้นกล้าสมุนไพร ,แปรรูปสมุนไพร.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๒,๑๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ต้นกล้าสมุนไพร ,แปรรูปสมุนไพร.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ..๙,๐๐๐...บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ต้นกล้าสมุนไพร ,แปรรูปสมุนไพร.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑ สมาชิกกลุ่มและศูนย์ได้รับความรู้จากหน่วยราชการมาพัฒนาความรู้

๒.ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ด้านสมุนไพรครบวงจรทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

๓.สืบสานพันธุกรรมพืชไม่สูญหาย

๓.ผลกระทบต่องานสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสังแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

ธนาคารสมุนไพรที่ศพก.ตลาดไทร่วมกับเอกชนจัดตั้งขึ้น เป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์สมุนไพรหายาก ที่เก็บสูญ

สูญพันธุ์ไปแล้ว มีขั้นตอนการติดตาม ดูแลรักษา และเก็บตัวอย่างไว้ให้เกษตรกรหรือผู้สนใจเข้าศึกษา จึงเป็นการอนุรักษ์พันธุ์สมุนไพรที่จะสามารถสนับสนุนหน่วยงานที่ต้องการจะนำไปขยายพันธุ์ได้

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ธนาคารสมุนไพรที่ศพก.ตลาดไท เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงาน ของหน่วยงานในพื้นที่อำเภอชุมพวงหรือนอกอำเภอ และสนับสนุนความรู้ การดูแลรักษา พันธุ์สมุนไพรให้กับหน่วยงานที่ต้องการไปขยายพันธุ์

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

สภาพพื้นที่ของบ้านโนนรัง ต.ตลาดไท จะติดกับลำมาศ มีสภาพแล้งและน้ำท่วมซ้ำซากทุกปี ทำให้เกษตรกรไม่ได้ผลผลิตข้าวอย่างที่ควรจะเป็น และพื้นที่ปลูกข้าวของบ้านนี้อยู่ในพื้นที่ S๓ ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าว จึงทำให้เกษตรกรบางส่วนหันมาทำไร่นาสวนผสมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเอง

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑. จุดเรียนรู้ อบรม ศึกษาดูงานด้านสมุนไพร

๒. จุดเรียนรู้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

๓. จุดเรียนรู้ อบรม เศรษฐกิจพอเพียง

๔. มีทีมวิทยากรมืออาชีพที่พร้อมจะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการเรียนรู้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศพก.ตลาดไท เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เปิดรับเกษตรกรหรือผู้สนใจที่จะเข้าไปเรียนรู้ เมื่อพบปัญหาด้านการเกษตร มีแมลงศัตรูพืชระบาด ผลผลิตตกต่ำ สามารถมาปรึกษาและได้รับคำแนะนำนำไปปฏิบัติได้ตลอดเวลา

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก.ตลาดไท โดยประธานศูนย์ มีโอกาสเข้าร่วมประชุมในหลายเวที รวมถึงการได้เป็นวิทยากรรับเชิญไปนอกสถานที่เสมอ จึงเป็นบุคคลได้รับข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ จึงให้ศพก.ตลาดไทมีความพร้อมในด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตรบริการให้เกษตรกรหรือผู้สนใจเข้าให้บริการ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศพก.ตลาดไท เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ที่พร้อมให้การสนับสนุนหน่วยงานที่จะนำเกษตรกรหรือผู้สนใจมาเรียนรู้ ศึกษาดูงาน ฝึกปฏิบัติ พันธุ์สมุนไพรพร้อมขยาย ให้กับสถานศึกษา หน่วยงานราชการ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ประธานศพก.ตลาดไท เป็นตัวแทนของศูนย์ที่เข้าร่วมประชุม เรียนรู้ ศึกษาดูงานที่หน่วยงานราชการ จัดขึ้น และเป็นวิทยากรหลักประจำศูนย์เพื่อถ่ายทอดความรู้ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านการเกษตร ด้านวิชาการ เกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑. สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่พร้อมให้เกษตรกรและผู้สนใจ

๒. สามารถแบ่งปันความรู้ พันธุ์สมุนไพรมอบให้กับชุมชนได้

๓. มีวิทยากรในพื้นที่ที่สามารถให้ความรู้ได้

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

๑. ประธานอสม.ตำบลตลาดไท

๒. ประธานสตรี ตำบลตลาดไท

๓. จิตอาสา

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ประธานศพก.ตลาดไท เป็นผู้ที่มีจิตอาสาในการทำงานอย่างสูง เมื่อได้รับการมอบหมายงานให้ดำเนินงานเรื่องใด ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล หรืออำเภอ จะดำเนินการอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะเมื่อได้รับมอบหมายงานจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งในอำเภอ หรือ ต่างอำเภอ จังหวัด ก็จะพยายามทำงานอย่างเต็มกำลังของตนเอง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ทำวันนี้ให้ดีกว่าเมื่อวาน และ ทำวันนี้ให้ดีที่สุด

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นางสาวอรทัย สมัยชัย เกษตรอำเภอชุมพวง

๒. นางสาวอรุณี นิคกรัมย์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

๓. นางชลธิชา เพชรโชติ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑. สัมภาษณ์ประธานศูนย์ และกรรมการศูนย์

๒. ระดมความคิดเห็นจากเกษตรกรที่มาใช้บริการ

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-ไม่มี-

****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนผังศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรตำบลลาดไทร

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอชุมพวง จังหวัด นครราชสีมา

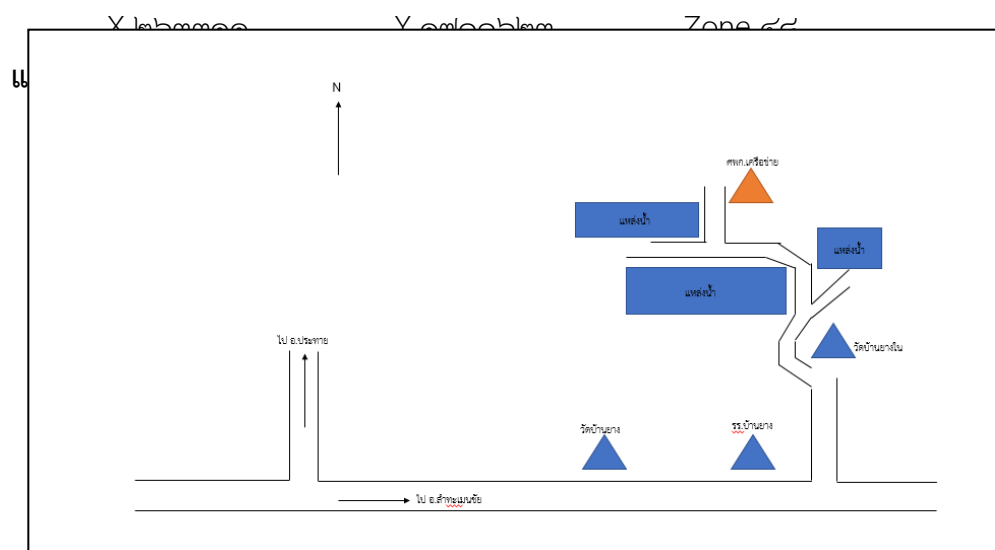
ชื่อศูนย์ : ศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพริกบ้านยางใน หมู่ ๙ บ้านยางใน ตำบลโนนยอ อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา.

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชผัก

สินค้าหลัก : พืชผัก

สถานที่ตั้งศูนย์เครือข่าย : หมู่ที่ ๙ ตำบลโนนยอ อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

พิกัด : Latitude ๑๕.๓๗๑๔๙๒ Longitude ๑๐๒.๗๙๕๐๑๒

(Google Map)

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางวารินทร์ แก้วท่า อายุ ๕๐ ปี (ณ วันที่ให้ข้อมูล)

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๙๖ หมู่ที่ ๙ ตำบลโนนยอ อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๔๘๓๔๗๓๓๔.

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจากศูนย์เรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือนของเกษตรกรเอง

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑.การเพาะกล้าพริก

๒.การปลูกพริก

๓.การขยายสารชีวภัณฑ์

๔.การเก็บพริก

ฐานเรียนรู้ :

๑.การเพาะกล้าพริก

๒.การปลูกพริก

๓.การ

ขยายสารชีวภัณฑ์

๔.การเก็บพริก

แปลงเรียนรู้ :

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบ ศพก. : นางสาวกนกวัลย์ พวงจันทร์

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๔-๔๙๖๖๓๕๑

ศูนย์เครือข่ายอำเภอชุมพวง

ชื่อ ศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลท่าลาด อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา
กิจกรรม ทฤษฎีใหม่

สินค้าหลัก ข้าว ไม้ผล สัตว์เศรษฐกิจ

พื้นที่เป้าหมาย 7.5 ไร่

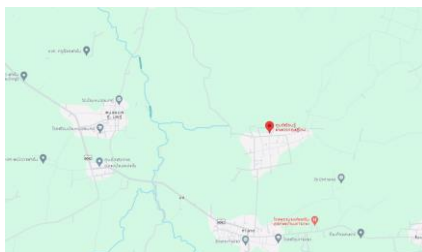
เกษตรกรเป้าหมาย 20 ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านโคกขุนน้อย หมู่ 4 ต.ท่าลาด อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา

พิกัด : x 258502 y 1687735

ระดับการพัฒนาการของศูนย์

แผนที่ไปศูนย์เรียนรู้

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายประเสริฐ พวงศรี อายุ ๕๘ ปี

ที่อยู่ : ๒๑๑ หมู่ ๔ ต.ท่าลาด อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘-๕๖๕๗-๐๐๗๑

สถานการณ์ของพื้นที่ : สภาพพื้นที่ของบ้านโคกขุนน้อย มีสภาพแล้งซ้ำซากทุกปี ทำให้เกษตรกรไม่ได้ผลผลิตข้าวและ
มันสำปะหลังอย่างที่ควรจะเป็น และพื้นที่ปลูกข้าวของบ้านนี้อยู่ในพื้นที่ S๓ ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าว จึงทำให้
เกษตรกรเจ้าของแปลงเรียนรู้รื้อถอนหลักทฤษฎีใหม่ของรัชกาลที่ ๙ มาปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

แนวทางการพัฒนา : ดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ระบบน้ำในแปลงเกษตรแก้ปัญหาภัยแล้งได้

การนำไปใช้ประโยชน์ : เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจากศูนย์เรียนรู้สามารถนำหลักทฤษฎีใหม่ ปลูกพืชหมุนเวียน
แบบผสมผสานได้ดี เพื่อให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและมีสร้างรายได้เพิ่มเติมแก่ครัวเรือนของเกษตรกรเอง

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. ระบบน้ำ

๒. ไม้ผล

๓. การเลี้ยงหอยเชอร์รี่

๔. การขยายพันธุ์พืช

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวเปรมิกา เคียงพิมาย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๘-๔๔๔๐๘๗๗

ชื่อ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่าย วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยชีวภาพบ้านโนนขุย

หมู่ ๑ ตำบลหนองหลัก อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา

กิจกรรม ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ อินทรีย์เคมี

สินค้าหลัก ปุ๋ยอินทรีย์

พื้นที่เป้าหมาย 1 ไร่

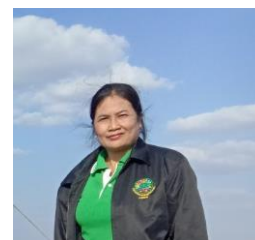
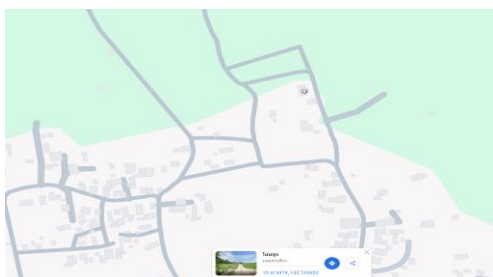
เกษตรกรเป้าหมาย 20 ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านหนองหลัก หมู่ 1 ต.หนองหลัก อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา

พิกัด : x 260625 y 1705306

ระดับการพัฒนาการของศูนย์

แผนที่ไปศูนย์เรียนรู้

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางพนิดา พลีพูน อายุ 46 ปี

ที่อยู่ : 42 บ้านโนนขุย หมู่ 1 ต.หนองหลัก อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา

เบอร์โทรศัพท์ : 09-8115-0197

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา หลังฤดูเก็บเกี่ยวเสร็จเกษตรกรว่างงาน จึงหาอาชีพและรายได้เสริม เพราะหมู่บ้านมีการเลี้ยงโคเป็นจำนวนมาก จึงสามารถหาวัตถุดิบมาใช้ในการผลิตปุ๋ยได้ สามารถเป็นอาชีพเสริมได้

แนวทางการพัฒนา : พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกรในอำเภอชุมพวงด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ปุ๋ยสั่งตัด ปุ๋ยสั่งตามค่าของดิน ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด

การนำไปใช้ประโยชน์ : เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจากศูนย์เรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

เพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือนของเกษตรกรเอง

หลักสูตรเรียนรู้ : 1. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

2. การหมักปุ๋ยอินทรีย์

3. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมี

4. การนำปุ๋ยไปใช้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวกนกวัลย์ ทุมมี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

เบอร์โทรศัพท์ : 084-4966351

ชื่อ ศูนย์เครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชน ต.ประสุข อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา
กิจกรรม ข้าวและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

สินค้าหลัก ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย ๓๐๐ ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย ๓๐ ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเขว้า หมู่ ๘ ต.ประสุข อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา

พิกัด : x ๒๕๐๐๔๙ y ๑๖๙๖๓๐๕

ระดับการพัฒนาการของศูนย์

แผนที่ไปศูนย์เรียนรู้

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสมชิต อุตสาหการ อายุ ๖๒

ที่อยู่ : ๑๑๐ บ้านเขว้า หมู่ ๘ ต.ประสุข อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๖-๓๐๕๓-๑๔๑๑, ๐๘-๘๙๙๐-๑๖๖๔

สถานการณ์ของพื้นที่ : เหมาะสมกับการรวมกลุ่มและเป็นจุดศูนย์กลางของพื้นที่ผลผลิตและแปรรูป

แนวทางการพัฒนา : ผลิตข้าวคุณภาพ ข้าว gap ข้าวอินทรีย์

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การทำนาหยอดแบบแปดแถว การผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่าย

การนำไปใช้ประโยชน์ : เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจากศูนย์เรียนรู้สามารถนำหลักเพิ่มมูลค่าผลผลิตของสินค้า

เกษตรกรที่เกษตรกรต้นแบบปฏิบัติไปในชีวิตประจำวัน เพื่อให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและมีสร้างรายได้เพิ่มเติม
แก่ครัวเรือนของเกษตรกรเอง

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การผลิตเมล็ดพันธุ์

๒. การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว

๓. การแปรรูปผลผลิตข้าว

๔. ข้าวอินทรีย์

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวอรุณี นิคงรัมย์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : 093-3192045

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองปรือสมอ ตำบลสาหร่าย อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

สินค้าหลัก เศรษฐกิจพอเพียง

สถานที่ตั้ง หมู่ที่ ๓ ตำบลสาหร่าย อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

พิกัด : x ๒๕๕๑๖๑ y ๑๖๗๘๑๐๔ zone ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายประคอง วนโธสง

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๒-๑๒๙-๐๓๑๓

ภาพประธานศูนย์เครือข่าย

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การเพาะพันธุ์พืช

การนำไปใช้ประโยชน์ : การเพาะพันธุ์พืชเป็นอาชีพเสริมของสมาชิกศูนย์

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ การปลูกผักปลอดสารพิษ

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ การเพาะชำกล้าไม้

แปลงเรียนรู้ แปลงปลูกผักปลอดสารพิษแปลงรวม ๑๒ ไร่

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวสาธิตา บุคทา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ ๐๖๕๒๔๐๗๒๕๒

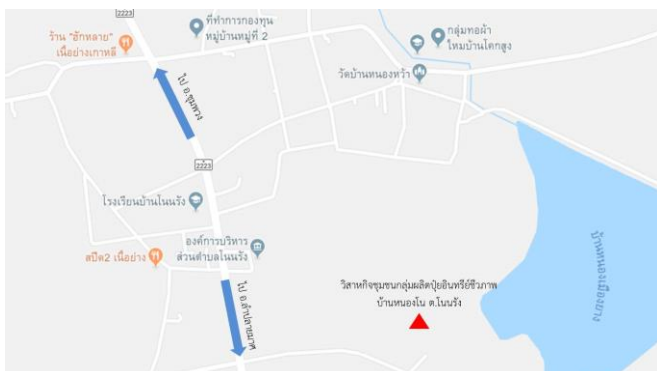
ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อศูนย์ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบ้านหนองโน ตำบลโนนรัง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา
สินค้าหลัก ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

สถานที่ตั้ง บ้านหนองโน หมู่ที่ ๓ ตำบลโนนรัง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

พิกัด x ๒๖๕๔๔๔ y ๑๖๘๓๙๖๗ zone ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายกุศล โกศล

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๓-๓๗๖๔๒๒๑

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย :

การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่สามารถหาซื้อได้ง่ายในท้องถิ่น ช่วยให้สมาชิกมีรายได้จากการขายวัสดุสำหรับผลิตปุ๋ยอินทรีย์

การนำไปใช้ประโยชน์ : สมาชิกในกลุ่มได้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพไปใช้ในนาข้าว แปลงมันสำปะหลัง และแปลงผัก ช่วยลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ขึ้น และจำหน่ายให้กับเกษตรกรทั่วไป เป็นการสร้างรายได้ให้กับสมาชิกในกลุ่ม

ชื่อ ศูนย์เครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวแปลงใหญ่ทุ่งตากแดด ต.ชุมพวง อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา
กิจกรรม ข้าวและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

สินค้าหลัก ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย ๑,๐๐๐ ไร่

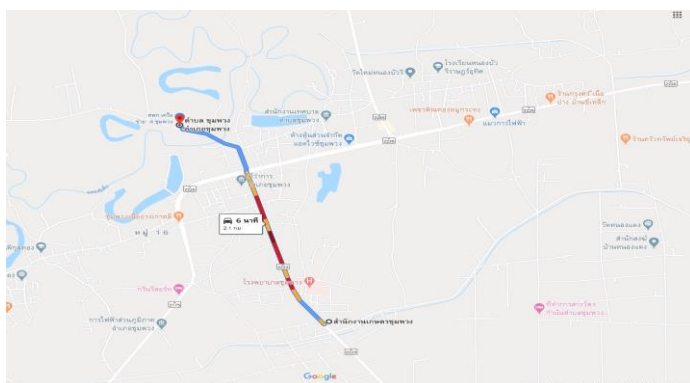
เกษตรกรเป้าหมาย ๑๐๖ ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านชุมพวงธารทอง หมู่ ๑๔ ต.ชุมพวง อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา

พิกัด : x ๒๕๗๑๗๕ y ๑๖๗๔๐๕๗

ระดับการพัฒนาการของศูนย์

แผนที่ไปศูนย์เรียนรู้

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายวุฒิพงษ์ ก้องกำธรเนศ

ที่อยู่ : ๖๐ หมู่ ๑๔ ต.ชุมพวง อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙-๕๑๖๐๔๘๙

สถานการณ์ของพื้นที่ เหมาะสมกับการรวมกลุ่มและเป็นจุดศูนย์กลางของพื้นที่ผลผลิตและแปรรูป

แนวทางการพัฒนา : อบรมเพิ่มศักยภาพในการแปรรูปผลผลิต

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : จุดศูนย์กลางของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกข้าว และมีโรงสี โรงอบพลังงานแสงอาทิตย์

การนำไปใช้ประโยชน์ : เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจากศูนย์เรียนรู้สามารถนำหลักเพิ่มมูลค่าผลผลิตของสินค้า

เกษตรที่เกษตรกรต้นแบบปฏิบัติไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและมีสร้างรายได้เพิ่มเติม

แก่ครัวเรือนของเกษตรกรเอง

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

๒. การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว

๓. การแปรรูปข้าว

๔. ข้าวอินทรีย์

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวอรทัย สมัชชัย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
เบอร์โทรศัพท์ : 093-3192046